

8/6 Klovforum 2016

Helle Domino

Arbejds miljøchef, SEGES

ARBEJDSMILJØ - FORMALIN

STØTTET AF

promilleafgiftsfonden
for landbrug

HVAD LAVER TEAM AM

Nyhedsbreve (månedligt)

www.facebook.dk/AgriSafety

Artikler på LI, landmand.dk, i kvægnyt
pressehåndtering

www.landbrugogsikkerhed.dk

Film, pjecer, faktaark

Landbrugets arbejdsmiljøpris

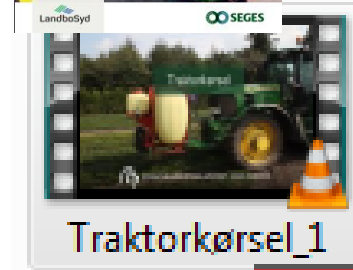
Klagenævnet, EU-udvalg

Konsulentydelse for landbruget:

- Sikkerhedsrunderinger,
- APV, Årlig arbejdsmiljødrøftelse
- ATEX-APV

Andre konsulentydelse, fx

- Dansk Akva (udsprang af formalinproblem)

Ulykker på landet

Mand dræbt under bobcat
En 43-årig mand mistede livet, da han på sin gård blev kørt af hjul under en bobcat. Manden gik ud for at lave mad i stalden med bobcaten kl. 9 om morgenen. Kl. 10 fandt hans mor ham liggende livløs under forhøjens. Manden havde rødder, som fik stoppet bobcaten. Politet har ikke kunne fastslå præcis, hvordan ulykken er sket, men det ligger fast, at ingen andre personer var involveret. Tilfælde optrådte på vej tilbage til stalden, da bobcaten pludselig svigtede ind og ramte sin anden mand. Manden blev sat og kom ned under bobcaten. Bobcaten har præs. af blå og hvide

Sikkerhed under arbejde med mælkekøletanke

Et landmand blev dræbt ved en ulykke. Efter en måned lang undersøgelse af ulykken er det nu muligt at fortælle om årsagen til ulykken. Efter undersøgelse af ulykken er det nu muligt at fortælle om årsagen til ulykken. Efter undersøgelse af ulykken er det nu muligt at fortælle om årsagen til ulykken.

SEGES Nyhedsbrev Arbejdsmiljø

Langt de fleste færre har hørt om god arbejdsbelysning på en lang dag. Men det er vigtigt at vide, at god arbejdsbelysning er vigtig for din sikkerhed og dit helbende. Derfor er det vigtigt at vide, at god arbejdsbelysning er vigtig for din sikkerhed og dit helbende.

Husk at holde afstand og tjek bremser
Fællesskabet forner en utrolig vigtig rolle i landbruget. Derfor er det vigtigt at vide, at god arbejdsbelysning er vigtig for din sikkerhed og dit helbende.

Jeg kører ikke for at drille
Formidlingsforbundet medlem er medlem af gruppen for 2015. Det er dig op til at vælge, om du vil være medlem af gruppen for 2015. Det er dig op til at vælge, om du vil være medlem af gruppen for 2015.

Vedste du at
der i løbet af de sidste to måneder er sket fire dødsulykker i landbruget.
Det står i stærk modsætning til, at årets første ni måneder forløb uden dødsulykker.

ULYKKER I LANDBRUGET

Alvorlighed	Registreringsår														I alt
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Død	6	3	6	1	5	10	6	6	3	4	5	5	10	3	73
Andre alvorlige ulykker	136	127	92	110	97	96	115	84	107	118	124	149	124	141	1620
Andre ulykker	342	348	246	269	333	279	303	314	297	311	303	347	504	376	4572
I alt	484	478	344	380	435	385	424	404	407	433	432	501	638	520	6265

Formalin er giftigt, allergi- og kræftfremkaldende og anvendelse af stoffet bør derfor minimeres til et minimum og bør kun ske når der ikke findes alternativer.

Grundet stoffets egenskaber er opbevaring og anvendelse af stoffet reguleret i den danske lovgivning.

Formalin er mærket "giftig (T)". Dette indebærer at stoffet skal opbevares forsvarligt, under lås, utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler og lignende.

FORMALIN

Sikkerhedsdatablad (sds)

- vigtigt at kende det brugte kemikalie. Oplysninger findes sds.

- Klassificering af stoffet
- Sikkerhedssætninger
- Faresymboler
- Værnemidler
- Håndtering & opbevaring
- Symptomer/eksponering
- Førstehjælp

Punkt 1: Identifikation

1.1. Produktidentifikation

Prod
Lager

1.2. Relevante identifikation

1.3. Nærmere oplysning

Identifikation af virkso

1.4. Nodtelefon

Punkt 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af

Klassificering (D)

Klassificer

Vigtigste bivirkninger: Mulighed for kræftfremkaldende effekt. Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.

2.2. Mærkningselementer

Mærkningselementer (CLP):

Faresætninger: H317: Kan forårsage allergisk hudreaktion.

H351: Mistænkt for at fremkalde kræft.

Signalord: Advarsel

Farepiktogrammer: GHS07: Udråbstegn

GHS08: Sundhedsfarer

Sikkerhedssætninger: P202: Anvend ikke produktet, før alle advarsler er læst og forstået.

P272: Tilsudsæt arbejdstøj bør ikke fjernes fra arbejdspladsen.

P280: Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjensbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.

SECTION 1: Identification of the substance/mixture and of the company/undertaking

1.1. Product identifier	
Product form	: Substance
Substance name	: Formaldehyde, 37% w/w
CAS No	: 50-00-0
Product code	: VT310
Formula	: CH2O
Synonyms	: formic aldehyde, 37% / formal, 37% / methanal, 37% / methyl aldehyde, 37% / methylene glycol, 37% / methylene oxide, 37% / oxomethane, 37% / oxomethylene, 37% / paraform, 37% / tetraoxymethylene, 37%

1.2. Relevant identified uses of the substance or mixture and uses advised against

Use of the substance/mixture	: Chemical intermediate Disinfectant Laboratory chemical
------------------------------	--

1.3. Details of the supplier of the safety data sheet

Val Tech Diagnostics, A Division of LabChem Inc
Jackson's Pointe Commerce Park Building 1000
1010 Jackson's Pointe Court
Zellenohe, PA 16063
T 412-838-4230
F 724-473-0447

1.4. Emergency telephone number

Emergency number : CHEMTREC: 1-800-424-9300 or 011-703-527-3887

SECTION 2: Hazards Identification

2.1. Classification of the substance or mixture

GHS-US classification

Flam. Liq. 3	H228
Acute Tox. 4 (Oral)	H302
Acute Tox. 3 (Inhalation)	H331
Skin Cor. 1B	H314
Eye Dam. 1	H318
Skin Sens. 1A	H317
Carc. 1B	H350
Aquatic Acute 2	H401

2.2. Label elements

GHS-US labelling

Hazard pictograms (GHS-US)

Signal word (GHS-US) : Danger

Hazard statements (GHS-US)

H228 - Flammable liquid and vapour
H302 - Harmful if swallowed
H314 - Causes severe skin burns and eye damage
H317 - May cause an allergic skin reaction
H318 - Causes serious eye damage
H331 - Toxic if inhaled
H350 - May cause cancer (Inhalation)
H401 - Toxic to aquatic life

Precautionary statements (GHS-US)

P201 - Obtain special instructions before use
P202 - Do not handle until all safety precautions have been read and understood
P210 - Keep away from heat, sparks, open flames, hot surfaces. - No smoking

03/05/2014

En (English)

Page 1

KLASSIFICERING AF STOFFET

Risikosætninger (**læs i det aktuelle sds**)

- Mulighed for kræftfremkaldende effekt
- Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden
- Ætsende
- Akut giftigt

Sundhedsfare

*sundhedsskadeligt,
lokalirriterende,
hudsensibiliserende*

Kronisk sundhedsfare

fx kræftfremkaldende

Ætsende

Akut giftigt

- livstruende

SUBSTITUTIONSPRINCIPPET

- Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser)
- <https://arbejdstilsynet.dk/da/regler/bekendtgorelser/a/arbejde-med-stoffer-og-materialer>

**BUDSKAB: FJERN + ERSTAT
HVIS DET PÅ NOGEN MÅDE
ER MULIGT!**

Formalin klassificeret som sundhedsfarligt (kræftfremkaldende) og ætsende → krav om substitution

- Fjernes (1), erstattes (2) eller begrænses til minimum (3)
- Erstatning skal ske uanset påvirkninger er ubetydelige
- Proportionalitetsforhold

INGEN ERSTATNING

- Hvis erstatning ikke kan foretages, fordi en samlet afvejning (proportionalitetsforholdet) viser urimelige merudgifter for arbejdsgiver, skal dette **på forlangende dokumenteres overfor Arbejdstilsynet**

Dokumentation fx

De tiltag man har gjort på baggrund af sine overvejelser om:

- stofferne og materialernes farlige egenskaber,
- risikovurderingen
- eksponeringsgraden og varigheden,
- omstændighederne ved arbejdet med farlige stoffer og materialer, herunder mængden,
- virkningen af de forebyggende foranstaltninger, der er truffet eller skal træffes
- leverandøroplysninger om sikkerhed og sundhed.
- Økonomi i erstatningen
- Effekten af en erstatning (dyr, mennesker)

INGEN ERSTATNING – BEGRÆNS RISIKO TIL ET MINIMUM

- Lukket system
  - (ingen kontakt, pumpesystem?)
- Personlige værnemidler
- Instruktion!
- APV
- Afmærkning, skiltning (obs)

- Åndrætsværn

- *indånding af dampe → irritation af luftveje*

- Øjenværn

- irritation, rødme, løbe i vand

- Handsker/beskyttelsestøj

- Allergisk hudreaktion ætsende?

BEKENDTGØRELSE OM SIKKERHEDSSKILTNING OG ANDEN FORM FOR SIGNALGIVNING

§ 3. Hvor der under arbejdet kan opstå fare, som ikke kan imødegås tilstrækkeligt effektivt ved tekniske foranstaltninger eller andre foranstaltninger, skal signalgivning anvendes

<http://arbejdstilsynet.dk/da/regler/bekendtgorelser/s/sam-sikkerhedsskiltning-mv-518->

www.landbrugogsikkerhed.dk

Arbejdssikkerhed

Krav til virksomheden

[ArbejdsPladsVurdering](#)

[Arbejdspladsbrugsanvisning](#)

[Sikkerhedsorganisation](#)

[Årligt maskineftersyn](#)

[Sikkerhedsskilte](#)

OPBEVARING

- Stoffet skal opbevares forsvarligt, under lås, utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler og lignende.
- Vel ventileret rum
- Forsvarligt lukket

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

- Jeg har blandet næste tank til dig far!!!